Pagal kapų formas, konstrukciją, Rėkučių (Paversmio) I gr. pilkapį Nr. 5 galima datuoti IV-V a. riba.

Valdas Steponaitis

Paduobės-Šaltaliūnės III grupės pilkapių 1993 m. tyrinėjimai

LNM 1993 m. tęsė Paduobės-Šaltaliūnės III grupės ardomų pilkapių tyrinėjimus, pradėtus 1987 m. (žr. ATL 1986 ir 1987 m.V. 1988. P. 61-63; ATL 1988 ir 1989 m. V. 199O. P. 61-62; ATL 199O ir 1991 m.V. 1992. T. 1. P. 124-127).

1993 m. ištirtas Žeimenos upės ardomas pilkapis Nr. 5. Jis buvo 1O-11 m skersmens, O,8-O,9 m aukščio. Didžioji pilkapio V pusės dalis nuslinkusi į upę, o centre buvo nedidelė duobė. Akmenų vainiko sanpilo paviršiuje nesimatė, tik keliose vietose buvo neryškios griovio liekanos. Pilkapis supiltas iš šviesaus smėlio, akmenų vainikas krautas iš vidutinio dydžio ir keletos stambesnių akmenų viena, kai kur dviem eilėmis, o PR sanpilo pakraštys sutvirtintas neištisiniu akmenų grindiniu. Akmenų vainikas nėra vientisas, truputį apardytas Š pilkapio dalyje. Šalia pilkapio atidengtos O,8-O,95 m pločio ir iki O,3 m gylio griovio liekanos su jame esančiomis atskiromis gilesnėmis duobėmis.

Sanpile, skirtingame gylyje, rasti 4 degintiniai kapai. Kapas Nr. 1 buvo O,2 m gylyje, kapo duobė-O,5xO,7 m skersmens, O,15-O,2 m gylio, jos centre išsiskyrė degėsiai su degintais kauliukais. Kape rasta 14,1 cm ilgio neapdegusi yla. Kapas Nr. 2 buvo pilkapio centre, tačiau suardytas. Maišytoje žemėje rasta degintų kauliukų ir molinis 3 cm skersmens verpstukas, kurio šonai puošti 3 lygiagrečiais grioveliais. Kapas Nr. 3 buvo įrengtas

O,3 m gylyje, deginti kauliukai su degėsių liekanomis supilti į O,18-O,2 m skersmens ir O,O7 m aukščio krūvelę, ant jos padėta žalvarinė 2 apvijų antkaklė iš apskrito skersinio pjūvio vielos su kilpelėmis galuose. Antkaklė apdegusi, deformuota, padaryta iš didesnės. Kapas Nr. 4 buvo įrengtas pačiame pilkapio PV pakraštyje, deginti kauliukai paskleisti O,4xO,55m dydžio ir O,25 m gylio duobutėje be įkapių.

Degintus kauliukus ištyrė Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Anatomijos, histologijos ir antropologijos katedros vyr. dėstytojas R. Jankauskas. Nustatyta, kad kape Nr. 1 buvo suaugusio žmogaus, kape Nr. 2 - suaugusios moters, kape Nr. 3 - apie 5 m. vaiko ir kape Nr. 4 - vaiko deginti kauliukai.

Degintinių kapų tikslesnę chronologiją pagal rastas įkapes sunku nustatyti. Remiantis bendra pilkapio struktūra ir ankstesnių metų tyrinėjimų duomenimis pilkapį būtų galima datuoti I tūkst. po Kr. antrąja puse.

Pilkapio sanpile ir ant pagrindo rasta keletas titnago radinių. Tačiau akmens amžiaus gyvenvietės sluoksnio po šiuo pilkapiu nėra. (Žr. T. Ostrausko straipsnį "Šaltaliūnės akmens amžiaus stovyklavietės-gyvenvietės tyrinėjimai" šioje knygoje).

Saulė Urbanavičienė, Ilona Vaškevičiūtė

Berčiūnų pilkapių tyrinėjimai 1992 ir 1993 metais

LII archeologinė ekspedicija tęsė Berčiūnų, Panevėžio raj., pilkapyno PR dalies tyrimus. Šioje dalyje jau keliasdešimt metų stovi gyvenamieji namai su ūkiniais pastatais. Tarp pilkapių